

مقایسه اثر متوکلوپرامید و دوز کم پروپوفول در پیشگیری از تهوع و استفراغ پس از عمل سزارین

دکتر مرضیه بیگم خضری^۱ - دکتر فردین رشاد^۲ - امیر جوادی^۳

چکیده

زمینه و هدف: تهوع و استفراغ پس از جراحی و بیهوشی باعث اقامت طولانی مدت بیمار در اتاق ریکاوری و بیمارستان و پیدایش عوارضی مانند اختلالات الکترولیتی، کاهش مایعات بدن، خونریزی از محل بخیه‌ها و آسپیراسیون ریوی می‌شود. این مطالعه به منظور مقایسه اثر متوکلوپرامید و دوز کم پروپوفول بر بروز تهوع و استفراغ پس از عمل سزارین انجام شد.
روش تحقیق: در این مطالعه کارآزمایی بالینی دو سویه کور، ۱۲۰ بیمار کاندید عمل سزارین به طور تصادفی به دو گروه تقسیم شدند. دامنه سنی بیماران ۱۷ تا ۳۴ سال بود و همگی در ASA کلاس ۱ و ۲ قرار داشتند. بیهوشی بیماران در شرایط یکسان انجام شد. ۳ دقیقه قبل از اتمام جراحی، همه داروهای استنشاقی قطع شد و در یک گروه پروپوفول به میزان ۰/۵ mg/kg و در گروه دیگر متوکلوپرامید به میزان ۰/۲ mg/kg تجویز گردید. پس از عمل، بیماران تا ۶ ساعت از نظر بروز تهوع و استفراغ کنترل شدند. داده‌های جمع‌آوری شده، با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS و آزمون‌های تی و کای دو در سطح معنی‌داری $P < 0/05$ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: در دو گروه بیماران، از نظر سن، وزن و مدت عمل اختلاف معنی‌داری وجود نداشت. میزان شیوع استفراغ در ساعت اول پس از جراحی، در گروه تحت درمان با پروپوفول (۱۶/۷٪) به میزان قابل توجهی نسبت به گروه تحت درمان با متوکلوپرامید (۵۵٪) کمتر بود ($P < 0/0001$)؛ در حالی که بین ساعت دوم تا ششم پس از جراحی تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد (به ترتیب ۳۶/۷٪ و ۵۱/۷٪؛ $P > 0/05$). میزان بروز تهوع در گروه تحت درمان با پروپوفول در ساعت اول و نیز بین ساعت دوم تا ششم نسبت به گروه تحت درمان با متوکلوپرامید به میزان قابل توجهی کمتر بود (به ترتیب ۳۰٪ و ۶۰٪ برای ساعت اول و ۲۶/۷٪ و ۵۸/۳٪ برای ساعت دوم تا ششم؛ $P < 0/01$).

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های این تحقیق، پروپوفول (به میزان ۰/۵ mg/kg) برای پیشگیری از بروز تهوع و استفراغ در ساعت اول پس از عمل سزارین نسبت به متوکلوپرامید مؤثرتر است؛ همچنین تأثیر این دارو در کاهش میزان تهوع در ساعت دوم تا ششم بعد از عمل نیز نسبت به متوکلوپرامید بیشتر است.

واژه‌های کلیدی: تهوع و استفراغ؛ پروپوفول؛ متوکلوپرامید؛ سزارین

مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. ۱۳۸۸؛ ۱۶ (۳): ۵-۸

دریافت: ۱۳۸۷/۳/۲ اصلاح نهایی: ۱۳۸۷/۶/۱۰ پذیرش: ۱۳۸۷/۷/۹

^۱ نویسنده مسؤول؛ استادیار گروه آموزشی بیهوشی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین

آدرس: قزوین - خیابان طالقانی - بیمارستان کوثر

تلفن: ۰۲۸۱-۲۲۳۶۳۷۴ - پست الکترونیکی: Mkhezri88@gmail.com

^۲ متخصص بیهوشی، دانشگاه علوم پزشکی ایران

^۳ مربی، گروه آموزشی پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین